

En ny kurs til en ny tid

--- Vedtaget på landsmødet 2009 ---

0.0 Indledning

Selvom samfundets økonomi af mange betragtes som en flyvsk og u håndterlig størrelse, er dette ikke tilfældet. Hvordan økonomien skal indrettes, er et grundlæggende politisk spørgsmål. Hvordan byrder og goder skal fordeles handler om politik. Det betyder, at økonomiens indretning ikke er et spørgsmål om, hvad der er naturligt – men derimod et spørgsmål om magt.

Økonomiens indretning er et grundlæggende konfliktspørgsmål. De, der tjener enorme summer på andre menneskers arbejde, vil gerne have en ureguleret økonomi. De kalder en sådan indretning for ”fri.” For det store flertal af almindelige mennesker forbliver disse gyldne løfter om frihed blot ord. Friheden bliver forbeholdt de få og magtfulde. Firmaer udnytter det uregulerede marked til at høste enorme profitter og til at spille arbejdende folk ud imod hinanden. Lønnen presses og arbejdsforholdene forringes. Helt grundlæggende i økonomien eksisterer der således en klar konflikt mellem en lille magtfuld elite, der bliver rige på andres arbejde, og det store flertal af mennesker, der dagligt skaber vækst og værdier i samfundet.

I stedet for den nyliberale økonomi, der alene er indrettet til at øge de riges profit, vil vi udvikle en økonomi, der er indrettet til at give almindelige mennesker et bedre liv. Dette kræver et opgør med nyliberalismens frie marked: i fællesskab må vi ændre de rammer økonomien udspringer af, så økonomien kommer til at tjene almindelige mennesker og ikke profitten - en menneskenes økonomi.

Det er ikke tilfældigt, at vi lige netop i denne tid tager spørgsmålet om økonomiens indretning op. Vi oplever i disse år uhyre angreb på den måde, økonomien er indrettet i vores samfund. Ideen om flad skat og privatisering af den offentlige sektor peger i retning af et ulige samfund med en utryk og ufri hverdag for flertallet af danskerne.

Samtidig raser den økonomiske krise i hele verden. Politik ændrer karakter, og klare konflikter træder frem. En klar konflikt mellem de, der vil løse den markedsskabte krise ved at lade markedet styre endnu mere, og vi, der vil ændre grundlaget for den måde, økonomien er indrettet.

Dette papir udstikker retningslinjerne for en skattepolitik til gavn for almindelige danskere, en løsning på den økonomiske krise samt bud på, hvordan vi forhindrer den næste. Ligeledes udstikker vi afslutningsvist nogle principper for, hvorledes vi kan få en mere demokratisk økonomi. Papiret tager sit klare udgangspunkt i den nuværende situation og i den nuværende kapitalistiske økonomi. Det er således ikke et oprids af indretningen af det socialistiske samfund.

1.0 Skat og omfordeling

Et af de væsentligste områder, hvor vi kan styrke og sikre almindelige mennesker tryghed er gennem den omfordelende skattepolitik. Ud fra et ideal om at de rige skal betale mere i skat og almindelige mennesker skal have flere penge imellem hænderne præsenteres her SFU's bud på en progressiv skattepolitik.

1.1 Stabil skat

SFU ønsker stabilitet i skatten for danskerne, så de kan planlægge deres økonomi. Men SFU er modstandere af regeringens skattestop. Det forhindrer tilfredsstillende vækst i den offentlige sektor og øger uligheden markant. Regeringens skattestop kvæler det lokale demokrati. Christiansborg skal ikke bestemme kommuneskatten i Lemvig eller Næstved. Det skal de lokalt valgte. Hvis de lokale beboere er utilfredse med skatten i deres kommune, kan de vælge deres politikere efter den overbevisning.

1.2 Opgør med den økonomiske ulighed – en solidarisk skattereform

Trods 20 års økonomiske vækst er uligheden øget i de 30 industrilande i OECD. Siden 1995 har den rigeste tiendedel i Danmark haft en indkomstfremgang på 73.000 kr., den fattigste tiendedel under 2.000 kr. Øget ulighed i samfundet medfører at mennesker udstødes og at gode ressourcer på denne måde spildes.

SFU fastholder, at borgerne skal bidrage til velfærden efter evne. Det betyder, at dem med den største løncheck skal betale mest. Vi ønsker øget lighed og vil tilgodese de danske lønmodtagere, som får samfundet til at hænge sammen og skaber væksten. Derfor er fagbevægelsens kamp for højere løn også en afgørende komponent i indsatsen for et lige samfund.

I dag betaler danskerne en høj indkomstskat. Almindelige mennesker ser en stor del af deres indtægt gå til staten. Den almindelige dansker kan ikke betale højere skat, men har brug for flere midler for at kunne få enderne til at mødes. Det er et socialistisk mål at sænke skatten på arbejde for almindelige mennesker.

SFU står ved, at der skal flere penge i statskassen til velfærd og miljø. Men de skal tages fra storspekulanter, højtlønnede, virksomheder og store miljøsvinere. SFU har en skattepolitik til fordel for danskere, der tjener under 400.000 kr. De vil få markant flere penge mellem hænderne og bedre velfærd og miljø.

Konkret vil vi give følgende skattelettelser til almindelige danskere og forbedringer for lejerne:

- Grænsen for topskat hæves, så almindelige mennesker fritages fra at betale en skat tiltænkt de allerrigeste. Mellemskatten genindføres så det progressive skattesystem bevares.
- Beskæftigelsesfradraget øges markant. Det vil give den almindelige, arbejdende dansker flere penge mellem hænderne.
- Personfradraget hæves markant. På den måde gives en skattelettelse til alle, der forholdsvist kommer de økonomisk svagest stillede klart mest til gode.
- Bundskatten sænkes betydeligt.
- Indføre omkostningsbestemt husleje i alle private og almene lejemål og dermed sænke huslejen markant. Det vil mindske ulighedsudviklingen mellem ejere og lejere og sikre, at færre sættes på gaden. I dag findes dette kun i enkelte kommuner og inden for enkelte sektorer.

1.3 Overførselsindkomster – økonomisk tryghed hele livet

Overførselsindkomster er samfundets sikkerhedsnet. De fleste mennesker kommer i løbet af et liv enten selv eller gennem deres familie i berøring med overførselsindkomster. Overførselsindkomster er ikke barmhjertighed, der uddeles til samfundets allersvageste. Overførselsindkomsterne sikrer, at mennesker ikke tabes på gulvet. De medfører, at vi som samfund sikrer, at de, der i kortere eller længere perioder står uden for arbejdsmarkedet, har muligheden for at vende tilbage i jobs på et senere tidspunkt. Mennesker bliver ikke arbejdsløse af dovenskab, men fordi de udstødes af markedet.

Pensionen og efterlønnen er en anden størrelse. De er centrale elementer i et samfund, hvor folk efter et langt arbejdsliv skal have mulighed for, at trappe ned, mens kroppens fysiske formåen tillader en værdig alderdom.

SFU vil:

- Fjerne starthjælp, kontanthjælpsloft og andre fattigdomsskabende politikker over for arbejdsløse.
- De sociale ydelser og overførselsindkomsterne skal følge lønudviklingen.
- Det årlige ældrecheck-beløb forhøjes med 4.000 kr. til i alt 14.000 kr. Til gengæld målrettes checken pensionister uden formue i eget hus.
- Folkepensionens tillæg forhøjes.
- En markant højere SU, især til udeboende studerende, og en fjernelse af regler, der diskriminerer unge udeboende SU-modtagere.
- Ingen varighedsbegrænsning på sygedagpenge. Et beskedent beløb sikrer tryghed for langtidssyge.
- Give ret til som efterlønsmodtager at tjene op til 50.000 kr. uden at blive modregnet i efterlønnen.
- Man skal kunne tjene op til 2.000 kr. om måneden, før man bliver trukket i kontanthjælp.

1.4 Finansiering – de rige betaler gildet

I SFU ved vi godt, at intet er gratis og modsat mange borgerlige tror vi ikke at ovenstående skattelettelser vil være selvfinansierende. Derudover vedstår vi også behovet for øget statslig indtjening. I det følgende giver vi vores bud på, hvordan skattelettelserne til helt almindelige mennesker kan finansieres. Vi gør dette ved at lade mange af de grupper som regeringen konsekvent har forkælet siden 2001 betale mere. Vi synes det er håbløst at rige boligejere tjener kassen på at bo i deres hus, det er i øvrigt det stik modsatte af regeringens mantra om, at det skal kunne betale sig at arbejde. Ligeledes ønsker vi højere beskatning for virksomheder. De internationale selskaber nyder godt af det danske samfunds store investeringer i en uddannet arbejdsstyrke, en stærk infrastruktur og et stabilt samfund med gode afsætningsmuligheder. De tjener deres profit på danske arbejderes indsats, derfor er det også kun rimeligt, at de bidrager til samfundet. Yderligere ønsker vi en skattereform der er sund og grøn således at den tilskynder til forbrug og produktion, der er bedre for miljøet. Dette skal dog kombineres med ordninger, der sørger for at de svageste ikke rammes af sådanne afgifter. Sidst men ikke mindst ønsker vi et gennemsigtigt skattesystem, hvor de rige ikke unddrager sig skatten gennem fradragsordninger.

Højere boligskat!

- Boligskatten skal stige med prisudviklingen. Man skal hverken straffes for at købe bolig eller belønnes helt urimeligt.
- Undtagelsen fra betaling af boligskat ved salg rykkes ned fra 1400 m² til 1000 m².

Højere selskabsskat!

- Lukning af skattehuller uden kompensation til virksomheder og personer, der har udnyttet hullerne.
- Selskabsskatten tilbage til 2001-niveau på 30 procent.
- Genindførelse af arbejdsmiljøafgiften i 2003, som gav en tilskyndelse til at sikre et godt arbejdsmiljø ved at lægge en afgift på dårligt arbejdsmiljø.
- Nationalisering af Nordsø-olien.

En sund og grøn skat!

- Differentieret moms på fødevarer efter en sundhedsskala.
- Højere afgifter på tobak og alkohol.
- Et grønt bundfradrag per beboer i husstanden der friholder et almindeligt energiforbrug fra afgiftsstigninger, mens der imidlertid skal ske større stigninger for dem, der bruger særlig meget.
- Genindførelse af flypassager-afgiften. Al indkomsten herfra bruges til investering i bæredygtig kollektiv transport.
- Højere afgifter på CO₂ og andre drivhusgasser.

Nej til fradrag og fiduser!

- Afskaf fradraget for sundhedsforsikringer. Hvis folk ønsker privat sundhed, må de selv betale for det.
- Generel afskaffelse af fradrag som misbruges til at unddrage sig at betale skat.
- Flere penge til Skat til at sikre at der bliver slået ned på skattesvindler.
- Medarbejderobligationer beskattes som almindelig lønindkomst i stedet for at være en skattefidus. Den nuværende ordning gør, at man næsten kan unddrage sig halvdelen af skattebetalingen.

Beskat de allerrigeste!

- Genindførelse af formueskatten, der rammer de største formuer.
- Indførelse af en elite-skat for indkomst over en million kroner årligt med en yderligere trækprocent på 5 procent.

2.0 SFU's løsninger på krisetiderne

Danmark og verdensøkonomien står overfor den alvorligste økonomiske krise siden anden verdenskrig. Kapitalismen og den heraf følgende utrættelige jagt på profit har skabt krisen. Udhæmmet spekulation har ført økonomien ud over afgrunden. Alle hoppede med på vognen, både traditionelle finansielle virksomheder og alle mulige andre typer af virksomheder – alle spekulerede. I dag er boblen brast; de overvurderede aktier og værdipapirer er i frit fald, og stort set alle virksomheder har noget i klemme. Krisen er således skabt af kapitalismen og den kapitalistiske samfundsstruktur, hvor et lille fåtal frit kan skalte og valte med den værdi, arbejdende mennesker i fællesskab har skabt. Beslutningerne om at indlede denne uhæmmede spekulation blev truffet på direktionsgangene, men konsekvenserne rammer virksomhedernes arbejdere, der ikke har besluttet at gamble med frugterne af deres arbejde.

Mens krisen raser, viser regeringen klart, hvis interesser den varetager. VK-regeringen sidder med hænderne i skødet, mens arbejdsløsheden stiger. Krisen viser så afgjort, at markedet ikke løser vores problemer. Markedet tager ikke sociale og miljømæssige hensyn. Markedet skaber ikke lighed og tager ikke samfundsmæssige hensyn til fx beskæftigelse eller velfærd.

2.1 Stands krisen nu!

Da markedet ikke kan løse krisen, kræves politisk handling. Et økonomisk indgreb skal ske i form af offentlige velfærdsinvesteringer i anlæg og drift. Offentlige investeringer kan få gang i samfundsøkonomien igen. Skattelettelser giver, hvis ikke de blot øger opsparingen, flere udlandsrejser, dyre importvarer og belaster derigennem betalingsbalancen. Offentlige investeringer i velfærd skaffer arbejde til almindelige mennesker. Herigennem kan disse investeringer hive den private sektor ud af krisen. Præcis som i skattespørgsmålet tager SFU klar stilling og foreslår løsninger til fordel for

almindelige mennesker. Vi vil ikke stiltiende acceptere, at krisens omkostninger i form af stigende arbejdsløshed, der presser løn og arbejdsforhold, skal bæres af de arbejdende mennesker, som på ingen måde er skyld i krisen.

SFU vil sætte gang i økonomien og beskæftigelsen nu ved at:

- Fremrykke og øge investeringerne i skoler, sygehuse og infrastruktur. Således kan vi både sikre tidssvarende offentlig service og transport og sikre en sund økonomi og høj beskæftigelse.
- Fx investere i energibesparelse i offentlige bygninger – samfundet sparer penge på sigt og hjælper på klimaproblemerne, mens vi løfter beskæftigelsen.
- Ansætte flere i den offentlige sektor – mange dele af den offentlige sektor mangler hænder og i den kommende tid vil hænderne mangle jobs.
- Låne-muligheder i en statslig fond for at undgå butiksdød og virksomhedslukninger.
- Holde renten lav.
- Finanssektoren skal nationaliseres, så det ikke er liberalismens grådighed, der styrer den nationale økonomi. Den offentlige banksektor skal sikre, at der investeres i sunde virksomheder, og at bankerne tjener privatpersoners interesser, så folk ikke bondefanges af deres bankrådgivere til at investere i banken.

2.2 Forhindr fremtidens finanskriser!

Bankerne og kreditvirksomhederne er profitvirksomheder, der tjener penge på at passe andre menneskers penge. De har haft alt for frit spil. I dårlige tider falder risikoen tilbage på almindelige låntagere. Det må ikke ske igen, derfor vil SFU ændre de forhold!

Finanskrisen viser, at vi må tvinge kapitalen til at tænke langsigtet gennem regulering, der gør, at vi får et sundt finansielt system og en sund økonomi. Og på sigt er vi bedst tjent med en offentlig finanssektor, som prioriterer hensynet til samfundsøkonomien og borgerne over profitten til storaktionærer og direktører.

Løsningerne er klare:

- Afskaf flexlån og afdragsfrie lån. De pumper priserne på boliger kunstigt op og sætter folk i gældfælder.
- Forbud mod gyldne håndtryk og aktieoptioner til ledere i virksomhederne.
- Afgifter på spekulative valuta- og finanstransaktioner.
- Banker skal have en 33 procents solvens, som dækning for deres aktiviteter. Den opsparring sikres gennem en forsikringspræmie til Nationalbanken. Så kan dårlige lån og dårlige tider dækkes uden at skatteydernes penge skal involveres.
- Bankernes mulighed for at sælge aktier til egne kunder skal begrænses, bankkunder skal ikke bondefanges af deres bankrådgivere til at investere i banken.
- Som modydelse får skatteyderpenge skal der indsættes repræsentanter for det offentlige i bankbestyrelserne indtil krisen er overstået. Redningspakkerne er ikke bare gratis gaver, men må modsvares af hensyn til samfundsøkonomiens genoprettelse den næste tid.

2.3 Danske løsninger på globale problemstillinger

Globaliseringen flytter konsekvent jobs fra Danmark, og udviklingen rationaliserer jobs. En høj beskæftigelse og afsætning til udlandet er nøglen til finansiering af fremtidens velfærd. For SFU er det afgørende at satse på en veluddannet arbejdsstyrke og høje offentlige investeringer i forskning i områder, hvor Danmark har spidskompetencer.

SFU vil:

- Etablere en oliefond med overskuddet fra salget af Nordsø-olien. Fonden skal investere i forskning i vedvarende energi, uddannelse og i trafik-investeringer til fremtidens kollektive transport.
- Hvis virksomheder flytter produktionen til udlandet, eksproprieres aktiverne, og de ansatte gives muligheden for at overtage produktionen og køre den videre selv.
- Min. 1 % af BNP skal være offentlige midler til forskning samt rådgivning til virksomhederne om forskningen – særligt inden for ældreplejeteknologi, bioteknologi og bæredygtighed.
- Sikre god efteruddannelse for alle.

3.0 International økonomi

Dansk økonomi er ikke en isoleret størrelse. Mange skatteforhøjende tiltag kan lede til spekulation, flytning af kapital på tværs af grænserne og at virksomheder ikke slår sig ned i Danmark. Derfor er vi nødt til at indtænke internationale institutioner som en afgørende spiller i at skabe en socialt retfærdig verden. Vi kan ikke have en global økonomi med et skattemæssigt kapløb mod nulbeskatning. Samtidig skal finanskrisen også løses internationalt, da gældsudvekslingen er gået over landegrænserne.

SFU vil:

- Fjerne de nyliberale regler i ØMU'en og i stedet give mulighed for forskelligartede penge- og finanspolitikker, som gør det muligt at tage hensyn til nationale problemer såsom arbejdsløshed, fx gennem muligheden for massive offentlige investeringer i økonomisk dårlige tider.
- Have, at aftaler mellem lande om fri kapitalbevægelser skal altid være ledsaget af aftaler, der forhindrer, at nogle lande optræder som informations- og/eller skattely
- En fælles mindstesats for selskabsskatten i EU på 25 pct. eller mere.
- EU bør i samarbejde med andre lande presse på for at få alle lande til at leve op til regler om udveksling af informationer: Dette skal skabe gennemsigtighed med internationale kapitalbevægelser.
- Indføre et internationalt finanstilsyn, da mange banker er eller bliver multinationale.
- På både nationalt niveau og EU-niveau mindske kapitalfondenes skattefordele ved enorm gældssætning og gennemføre anden regulering der umuliggør selskabstømning.
- Der indføres en lille skat på kapitalbevægelser. På denne måde straffes og begrænses spekulative overførsler der gennemføres ofte, men ikke reelle investeringer der er engangsføretagende.
- Arbejde for en forøgelse af dansk og international ulandsbistand.

4.0 Økonomisk demokrati

Vores beskæftigelse er en central del af et menneskes liv, men her har mange ingen indflydelse. SFU ønsker et demokratisk samfund. Også et demokrati på arbejdspladsen hvor medarbejdernes meninger skal betyde noget. Og på mange velfærdstilbud skal brugerne og/eller deres pårørende have indflydelse på deres skæbne og trivsel på plejehjem, sygehus, børnehaven og skolen. Og afgørende for SFU er, at medarbejderne og brugerne ikke blot er rådgivende, men reelt medbestemmende.

Vi ønsker også, at den offentlige sektors kerneydelser skal udvides. Vi vil ikke være i lommen på fx private energiselskaber og telefonselskaber, som kunne lukke Danmark ned i morgen ved ekstreme prisforhøjelser eller som magtdemonstration. Samtidig tjener de styrtende med penge på os, hvor det var en bedre forretning at køre dem efter et hvile-i-sig-selv-princip. Fordi det offentlige kan gøre det

bedre og billigere, da der ikke skal tjenes profit, er der ræson i at tage licitationsopgaver hjem til det offentlige igen.

Derfor ønsker SFU:

- Opkøb af central infrastruktur som fx elnettet, telefonnettet og varmenettet.
- Offentlig drift af energi, el, varme og kollektiv transport.
- Minimum 20 procents medarbejder-repræsentation i bestyrelser i virksomheder og offentlige institutioner.
- Minimum 20 procents bruger-repræsentation i bestyrelserne i virksomheder og offentlige institutioner.
- Bedre incitamenter for, at medarbejderne kan starte eller overtage virksomhederne gennem økonomisk demokrati. Bl.a. med en fond med tilhørende center, der hjælper medarbejdere med virksomhedsrådgivning, billige lån og efteruddannelse til medarbejderrepræsentanter.
- Virksomhederne pålægges årligt at afsætte en andel af overskuddet til interne medarbejderstyrede fonde, som skal investere i efteruddannelse og et bedre arbejdsliv på virksomheden.
- Lønmodtagerfonde får gunstige muligheder til at investere i demokratisk medarbejderstyrede virksomheder.

5.0 Afslutning

De sidste 30 år har været præget af øget magt til markedet. Det betyder, at magten i samfundet langsomt men sikkert er blevet flyttet fra folkevalgte politikere til direktionsgange og bestyrelseslokaler i private virksomheder. Markedet er grundlæggende udemokratisk – her svarer indflydelsen til pengepungens størrelse. Når samfundets udvikling og indretning gennem privatisering og markedsgørelse overlades til markedet, betyder det, at økonomien indrettes til fordel for de rige og magtfulde på bekostning af det store flertal af almindelige danskere. Vi vil ikke have et samfund, hvor væksten tilfalder de rige, og omkostningen af kriser rammer den brede befolkning. Vi vil have en økonomi, der dikteres af fællesskabets ønsker og behov. Vi vil have en menneskenes økonomi.